

MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY

Założenia
polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej
do roku 2020

Warszawa, wrzesień 2009 r.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

Wprowadzenie

Dokument *Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej* stanowi podstawę do wypracowania przez Rząd *Polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej*, która będzie wyrazem realizacji przez Rzeczpospolitą Polską wytycznych sformułowanych w ***Komunikacie Komisji „Zintegrowana polityka morska Unii Europejskiej” (COM (2007) 575)*** oraz w konkluzjach Rady Europejskiej przyjętych w dniu 14 grudnia 2007 r. na posiedzeniu w Lizbonie.

W związku z powyższym faktem, iż opracowanie dokumentu ***Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej*** wynika ze zobowiązań międzynarodowych (unijnych), a więc na podstawie instrumentów prawnych i finansowych, określonych w odrębnych przepisach, przyszły dokument będzie miał formułę polityki rozwoju zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241).

Dokument ten będzie również podstawą do opracowania systemu regulacyjnego o zintegrowanym międzysektorowym podejściu do spraw morskich, co powinno przynieść efekt synergii w obszarach społecznym, gospodarczym i środowiskowym.

Wypracowanie zintegrowanej i długookresowej polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzone na szczeblu ponadresortowym przez Międzyresortowy Zespół do spraw Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej, który jest organem pomocniczym Prezesa Rady Ministrów, powołanym *Zarządzeniem Nr 103 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2008 r. w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do spraw Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. Nr 70, poz. 635 oraz z 2009 r. Nr 34, poz. 503)*. Przewodniczącym Zespołu jest Minister Infrastruktury.

Projekt dokumentu *Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej* został przyjęty przez Międzyresortowy Zespół do spraw Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej na posiedzeniu w dniu 18 marca 2009 r., a następnie poddany konsultacjom społecznym. W lipcu 2009 r. zostały przeprowadzone uzgodnienia międzyresortowe.

I. Misja i kierunki priorytetowe polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

Nadmorskie położenie Rzeczypospolitej Polskiej stanowi szczególne dobro narodowe o strategicznym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego oraz dla pozycji kraju w regionie bałtyckim, Europie i na świecie. Powinno ono być jedną z podstawowych ram w kształtowaniu polityki rozwoju oraz zagospodarowania przestrzennego kraju, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska naturalnego, stąd polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej jest działaniem ogólnonarodowym o wymiarze międzynarodowym.

1. Misja polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

Misją polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej jest maksymalizacja wszechstronnych korzyści dla obywateli i gospodarki narodowej płynących ze zrównoważonego wykorzystania nadmorskiego położenia kraju oraz zasobów naturalnych mórz i oceanów.

2. Kierunki priorytetowe polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

1. Rozwój szkolnictwa, nauki i badań morskich.
2. Rozwój portów morskich i ich ochrony.
3. Ułatwienia dla transportu morskiego.
4. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju.
5. Zrównoważony rozwój rybołówstwa morskiego.
6. Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych mórz i oceanów.
7. Poprawa stanu środowiska morskiego i ochrona brzegu morskiego.
8. Poprawa bezpieczeństwa morskiego.
9. Usprawnienie zarządzania morskiego.

Szczegółowy plan realizacji powyższych kierunków priorytetowych zawiera załącznik nr 1 do dokumentu.

I. Zakres przedmiotowy, podmiotowy i podstawy polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

1. Zakres przedmiotowy polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej obejmuje wszystkie dziedziny życia politycznego, gospodarczego, społecznego, naukowego i kulturalnego kraju, które powiązane są z morzem. Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej jest częścią polityki rozwoju kraju, kształtowanej

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241). Służy ona też osiągnięciu celów ustalonych w Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, Krajowym Programie Reform (KPR) na lata 2008 – 2011 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej oraz celów rozwoju przestrzennego kraju. Stanowi ona również element rozwoju integracji europejskiej.

2. Podmioty zarządzające polityką morską Rzeczypospolitej Polskiej

- a) Prezes Rady Ministrów,
- b) Międzyresortowy Zespół do spraw Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej (organ pomocniczy Prezesa Rady Ministrów), powołany Zarządzeniem Nr 103 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2008 r. w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do spraw Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. Nr 70, poz. 635 oraz z 2009 r. Nr 34, poz. 503),
- c) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej,
- d) ministrowie kierujący działami administracji rządowej w zakresie objętym polityką morską,
- e) samorządy terytorialne województw, miast i gmin nadmorskich oraz ich związki,
- f) samorządy gospodarcze.

3. Podstawy prawne polityki morskiej

Rzeczpospolita Polska jest aktywnym podmiotem na forum międzynarodowym. Dzięki zaangażowaniu swoich przedstawicieli uczestniczy w kształtowaniu norm prawa morskiego oraz międzynarodowego prawa morza i czuwa nad ich przestrzeganiem.

Dominującą rolę w kształtowaniu międzynarodowego ładu morskiego odgrywają wielostronne uregulowania prawno-traktatowe, w tym Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, sporządzona w Montego Bay dnia 10 grudnia 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 59, poz. 543 - Konwencja UNCLOS) oraz konwencje opracowywane pod auspicjami Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) oraz Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO).

Natomiast w zakresie ochrony środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego istotną rolę odgrywa Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego sporządzona w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 346 – Konwencja Helsińska).

W ostatnich latach wzrosła liczba regionalnych porozumień morskich i umów dwustronnych z zakresu gospodarki morskiej, których stroną jest Rzeczpospolita Polska. Zazwyczaj są one częścią szerszych porozumień polityczno-gospodarczych lub umów o wolnym handlu. Oprócz

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

wypełniania postanowień umów międzynarodowych i czynnego członkostwa w międzynarodowych organizacjach morskich, polskie instytucje rządowe i samorządowe, a także organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i pracownicy oraz przedstawiciele środowisk naukowych i technicznych uczestniczą w wielu międzynarodowych projektach morskich.

Na gruncie prawa wewnętrznego najważniejszym aktem prawnym regulującym stosunki prawne związane z żeglugą morską jest ustawa z dnia 18 września 2001 r. - Kodeks morski (Dz. U. Nr 138, poz. 1545, z późn. zm)¹. Ponadto istotne znaczenie ma ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2006 r. Nr 99, poz. 693, z późn. zm)² i ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.)³.

W regulacjach krajowych na bieżąco implementowane są akty prawa wspólnotowego oraz prawa międzynarodowego. Duże znaczenie spełnia funkcjonująca od marca 2008 r. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Morskiego, której głównym zadaniem jest przygotowanie założeń oraz projektów aktów prawnych, a także wydawanie opinii z zakresu prawa morskiego i międzynarodowego prawa morza.

4. Zarządzanie morskie

Stworzenie skutecznej struktury zarządzania morskiego jest największym wyzwaniem stojącym przed wszystkimi organami oraz instytucjami odpowiedzialnymi za kształtowanie i realizację zintegrowanej polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej. W tym celu konieczne jest odejście od resortowego prowadzenia spraw morskich państwa i przeniesienie kształtowania i realizacji polityki morskiej na poziom Rządu RP.

Przewiduje się także dostosowanie struktur organizacyjnych i sposobów działania polskiej administracji morskiej do sprawnego funkcjonowania w ramach Unii Europejskiej, uwzględniające wnioski wynikające z pięcioletniego członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2002 r. Nr 41, poz. 365; z 2003 r. Nr 229, poz. 2277; z 2004 r. Nr 93, poz. 895 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298 oraz z 2009 r. Nr 95, poz. 789.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2007 r. Nr 107, poz. 732 i Nr 176, poz. 1238; z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 oraz z 2009 r. Nr 63, poz. 519, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817.

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 170, poz. 1652; z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 93, poz. 895, Nr 273, poz. 2703; z 2005 r. Nr 203, poz. 1683; z 2006 r. Nr 220, poz. 1600 i Nr 249, poz. 1834; z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 oraz z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817.

5. Zasoby ludzkie dla gospodarki morskiej

Rzeczpospolita Polska ma bogate tradycje w kształceniu kadr dla gospodarki morskiej dysponując bazą dydaktyczną na najwyższym poziomie oraz przygotowując wysoko wykwalifikowane kadry na potrzeby gospodarki morskiej, dlatego dąży do osiągnięcia pozycji lidera w dziedzinie kształcenia morskiego dla Europy i stworzenia centrum edukacji morskiej.

Polskie szkolnictwo morskie oraz nauka i badania morskie stanowią bazę rozwoju zasobów ludzkich dla gospodarki morskiej i branż z nią związanych. Jednym z oczekiwanych rezultatów polityki morskiej będzie zwiększenie atrakcyjności zawodów związanych z gospodarką morską poprzez jasne sprecyzowanie możliwości rozwoju zawodowego ludzi młodych wiążących swoją przyszłość z zatrudnieniem w tym sektorze gospodarki. W tym celu pod patronatem Ministerstwa Infrastruktury w 2008 r. powołano „Partnerstwo dla Morza”, będące wspólną inicjatywą podmiotów gospodarczych, uczelni i instytucji z sektora morskiego współpracujących na rzecz promocji polskiej gospodarki morskiej i zawodu marynarza. Podstawą działań „Partnerstwa dla Morza” będzie „Program promocji polskiej gospodarki morskiej i zawodu marynarza”.

6. Obszary morskie Rzeczypospolitej Polskiej

Jednym z ważniejszych działań na rzecz zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej jest włączenie obszarów morskich państw członkowskich do polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego. Rozszerzenie o obszary morskie jednolitego rynku wewnętrznego Unii Europejskiej przyczyni się bezpośrednio do wzrostu wartości dodanej całego sektora morskiego, jego innowacyjności i konkurencyjności.

W Rzeczypospolitej Polskiej obszary morskie, stanowiące ponad 10% powierzchni kraju, zostały objęte pracami nad „Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2033 roku”, które prowadzi i koordynuje Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

7. Region Morza Bałtyckiego

Naturalnym obszarem realizacji polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej jest region Morza Bałtyckiego. Morze Bałtyckie wraz ze swoim zapleczem lądowym tworzy unikatową jednostkę regionalną, gdzie znacznie silniej niż gdziekolwiek indziej widoczna jest zależność rozwoju państw nadbrzeżnych od losów łączącego je zbiornika wodnego. Kraje regionu Morza Bałtyckiego doświadczają obecnie odrodzenia swej tożsamości morskiej. Czynnikiem cywilizacyjnie i kulturowo spajającym społeczność Europy Bałtyckiej jest morska tradycja, która kreuje szczególne wartości. Wejście Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej zmieniło diametralnie pozycję naszego kraju w regionie bałtyckim. Obecnie w tym regionie rozwija się

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

współpraca i integracja oparta na sieci powiązań w ramach wspólnoty regionalnej, przybierając różne formy od instytucjonalnych, rządowych i samorządowych, poprzez biznesowe i technologiczne, do pozarządowych i społecznych.

Nowy impuls w rozwoju współpracy bałtyckiej daje „Strategia Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego”, w pracach nad którą Rzeczpospolita Polska aktywnie uczestniczy. Komunikat Komisji dotyczący „Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego” COM (2009) 248 został opublikowany dnia 10 czerwca 2009 r.

8. Koncentracja na regionach nadmorskich

Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej będzie służyć i przynosić korzyści całemu krajowi. Jednakże w regionach nadmorskich Rzeczypospolitej Polskiej koncentruje się największy potencjał materialny, intelektualny i ludzki sektora morskiego. Z tego względu regiony te uzyskają relatywnie najwięcej korzyści z realizacji polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej – tam powstaną nowe możliwości zatrudnienia oraz poprawa warunków pracy i płacy.

Ponadto oczekiwanym rezultatem realizacji polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej oraz aktywności samorządów regionów nadmorskich będzie wzmocnienie spójności terytorialnej tych regionów z resztą kraju oraz podniesienie konkurencyjności inwestycyjnej regionów nadmorskich, zwłaszcza dla inwestorów zagranicznych.

9. Finansowanie polityki morskiej

Finansowanie polityki morskiej będzie odbywało się z różnych źródeł: budżetu państwa, budżetu samorządów, środków własnych podmiotów gospodarczych, a także przewiduje się dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej. Monitorowanie będzie się odbywało na podstawie wskaźników realizacji, które zostaną wskazane w dokumencie pt. *Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej*.

III. Uwarunkowania realizacji polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

1. Instrumenty programowe polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej:

1) Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015:

- a) Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013,
- b) Strategia rozwoju portów morskich do 2015 r.,

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- c) Strategia rozwoju sektora rybołówstwa 2007-2013,
- d) Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 r.,
- e) Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015.

2) Programy Operacyjne (mające związek z polityką morską Rzeczypospolitej Polskiej):

- a) Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013,
- b) Innowacyjna Gospodarka 2007-2013,
- c) Kapitał Ludzki 2007-2013,
- d) Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013,
- e) Zrównoważony rozwój rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013.

3) Morskie programy wieloletnie:

- a) „Program ochrony brzegów morskich”, program wieloletni na lata 2004–2023,
- b) „Program rozwoju służb ratownictwa morskiego”, program wieloletni na lata 2007-2009,
- c) „Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu”, program wieloletni na lata 2008-2013,
- d) „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, program wieloletni na lata 2008-2013, w tym infrastruktura przejścia granicznego oraz miejsce bazowania jednostek pływających Straży Granicznej,
- e) „Program zbierania danych rybackich na lata 2007-2013”, program wieloletni.

4) Regionalne programy i strategie:

- a) regionalne strategie rozwoju województw nadmorskich, przyjmowane przez sejmiki wojewódzkie,
- b) regionalne programy operacyjne województw nadmorskich zatwierdzone przez Komisję Europejską.

2. Instrumenty realizacji zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej:

- 1) europejski system nadzoru i monitoringu morskiego (AIS, SafeSeaNet, LRIT, CleanSeaNet, ZSRN w powiązaniu z Europejskim Systemem Nadzoru Granic EUROSUR, GMES - Global Monitoring for Environment and Security);
- 2) morskie planowanie przestrzenne;
- 3) europejska sieć danych i obserwacji morskich (EMODNET).

3. Europejskie programy i strategie:

- 1) Strategia transportu morskiego do 2018;
- 2) Europejska przestrzeń transportu morskiego bez barier;
- 3) Strategia Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego;
- 4) Wymiar Północny Unii Europejskiej – Partnerstwo w zakresie Transportu i Logistyki;
- 5) Wymiar Wschodni Unii Europejskiej;
- 6) Europejska strategia na rzecz badań morskich;
- 7) Mapa drogowa na rzecz planowania przestrzennego obszarów morskich.

4. Instrumenty prawne Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) oraz innych organizacji międzynarodowych ONZ:

- 1) konwencje i umowy międzynarodowe;
- 2) konferencje międzynarodowe;
- 3) misje międzynarodowe.

5. Instrumenty prawne:

Regulacje prawno – traktatowe, umowy międzynarodowe, prawo europejskie, prawo krajowe - ustawy, rozporządzenia i inne akty wykonawcze w zakresie:

- 1) prawa morza oraz prawa morskiego, prawa wodnego, prawa transportowego i handlowego;
- 2) ochrony konkurencji, w tym swobody dostępu do rynku usług morskich;
- 3) finansowania budowy i utrzymania infrastruktury morskiej, w tym opłat za korzystanie z infrastruktury transportowej;
- 4) zasobów ludzkich (morskie prawo pracy, kadry morskie, szkolnictwo morskie, promocja zawodów morskich);
- 5) rybołówstwa, w tym wdrażania planów zarządzania przyjętych przez Unię Europejską;
- 6) podatków, w tym podatku dochodowego, podatku od towarów i usług, podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości, podatku tonażowego, amortyzacji oraz ceł;
- 7) pomocy publicznej, w tym pomoc dla: transportu morskiego, portów morskich, sektora stoczniowego, transportu intermodalnego, autostrad morskich, żeglugi bliskiego zasięgu, infrastruktury centrów logistycznych, rybołówstwa, portów i przystani rybackich;
- 8) rynków kapitałowych, w tym: finansowania budowy i zakupu statków, hipoteki morskiej, inwestycji portowych;

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 9) ochrony środowiska morskiego, w tym: wdrażanie konwencji IMO i Konwencji Helsińskiej, dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, Bałtyckiego Planu Działania HELCOM, działania związane z realizacją Programu wodno-środowiskowego kraju;
- 10) działalności naukowej i badawczo-rozwojowej;
- 11) partnerstwa publiczno-prywatnego;
- 12) komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw w sektorze morskim.

6. Podmioty administracji:

- 1) administracja morska (trzy urzędy morskie – terenowe organy administracji morskiej);
- 2) administracja rządowa i samorządowa w regionach nadmorskich;
- 3) administracja skarbowa (izby i urzędy skarbowe);
- 4) Służba Celna RP (izby i urzędy celne);
- 5) Straż Graniczna (oddziały, placówki i dywizjony);
- 6) Państwowa Straż Pożarna z województw nadmorskich;
- 7) Marynarka Wojenna RP;
- 8) Morska Służba Hydrologiczno-Meteorologiczna;
- 9) Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa;
- 10) Okręgowe Inspektoraty Rybołówstwa Morskiego;
- 11) Inspektoraty portowe (Graniczny Inspektorat Weterynarii, Graniczny Inspektorat Sanitarно-Epidemiologiczny);
- 12) Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej.

7. Instrumenty naukowo-badawcze:

- 1) Akademia Morska w Gdyni;
- 2) Akademia Morska w Szczecinie;
- 3) Akademia Marynarki Wojennej;
- 4) Uniwersytet Szczeciński;
- 5) Uniwersytet Gdański;
- 6) Instytut Morski w Gdańsku;
- 7) Morski Instytut Rybacki w Gdyni;
- 8) Instytut Oceanologii PAN w Sopotcie;
- 9) Biuro Hydrograficzne Marynarki Wojennej;
- 10) Państwowy Instytut Geologiczny.

8. Instrumenty finansowe:

- 1) środki z funduszy Unii Europejskiej;
- 2) środki budżetowe;
- 3) środki własne podmiotów gospodarczych;
- 4) środki własne samorządów;
- 5) inne środki.

9. Instrumenty informacyjne:

- 1) bazy informacji sektora morskiego;
- 2) systemy monitoringu morskiego;
- 3) Państwowy Monitoring Środowiska;
- 4) statystyka morska;
- 5) systemy informatyczne sektora morskiego, w tym e-maritime i e-navigation;
- 6) System Informacji Rybołówstwa Morskiego (MRiRW);
- 7) rejestry (PRS, rejestr statków rybackich, rejestr okrętowy Izby Morskiej i inne);
- 8) promocja morska.

10. Instrumenty współpracy regionalnej:

- 1) Rada Państw Morza Bałtyckiego;
- 2) Komisja Helsińska (HELCOM);
- 3) VASAB (Vision and Strategies around the Baltic Sea – Wizje i Strategie wokół Morza Bałtyckiego);
- 4) Baltic Development Forum;
- 5) Regionalna Rada Doradcza Morza Bałtyckiego - BSRAC (Baltic Sea Regional Advisory Council).

11. Podmioty dialogu społecznego:

- 1) trójstronne zespoły branżowe, w tym: Zespół Trójstronny do spraw Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego, Zespół Trójstronny do spraw Przemysłu Stocznioowego;
- 2) wojewódzkie komisje dialogu społecznego (województwa nadmorskie);
- 3) organizacje pozarządowe i stowarzyszenia morskie;
- 4) partnerstwa, w tym: Partnerstwo dla Bałtyku;
- 5) izby gospodarcze, w tym Krajowa Izba Gospodarki Morskiej;
- 6) Polskie Forum Przemysłów Morskich, klastry morskie.

Załączniki do dokumentu „Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej”

Załącznik nr 1

Plan realizacji kierunków priorytetowych polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

1. Rozwój szkolnictwa, nauki i badań morskich

1.1. Kształtowanie warunków w celu osiągnięcia pozycji lidera w kształceniu kadr morskich Europy

- 1.1.1. Opracowanie projektu utworzenia Europejskiego Centrum Edukacji Morskiej.
- 1.1.2. Popularyzacja Akademii Morskich jako ośrodków kształcenia akademickiego dla studentów pochodzących z Unii Europejskiej zgodnie z Procesem Bolońskim oraz dla studentów pochodzących z innych państw.
- 1.1.3. Wykorzystanie polskich statków szkolnych do realizacji zawodowych praktyk morskich dla studentów z krajów Unii Europejskiej.
- 1.1.4. Unowocześnienie bazy dydaktycznej wyższych szkół morskich poprzez budowę wysokospecjalistycznych laboratoriów (m.in. symulatorów terminalu do przeładunku gazów skroplonych wraz z symulatorami załadunku statków do przewozu ładunków ciekłych, centrum off-shore, laboratoriów i symulatorów z zakresu informatyki, mechatroniki i elektroniki morskiej itp.).
- 1.1.5. Utworzenie polskiego ośrodka szkoleniowego ratownictwa morskiego jako podstawowego ośrodka praktycznego szkolenia specjalistycznego z zakresu ratownictwa, bezpieczeństwa i zabezpieczenia (safety and security) dla kadr morskich Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej.
- 1.1.6. Utworzenie Ośrodka Szkoleniowego Rybołówstwa Bałtyckiego jako jednego z nielicznych w Europie wyspecjalizowanych ośrodków kształcących rybaków, zarówno dalekomorskich, jak i przybrzeżnych (w tym bałtyckich).
- 1.1.7. Utworzenie centrum szkoleniowego zaawansowanych technik pozycjonowania, w tym tzw. DP – Dynamic Positioning.

Resorty współpracujące: MI, MEN, MNiSW, MON, MSWiA, MRiRW

1.2. Tworzenie nowych kierunków i specjalizacji morskich

- 1.2.1. Skoordynowanie tworzenia nowych kierunków i specjalności z wprowadzaniem nowych technologii i systemów produkcyjnych oraz z pojawianiem się nowych rodzajów usług na rynku morskim.
- 1.2.2. Rozszerzenie oferty szkoleniowej dla kandydatów na uczelnie morskie o wysokospecjalistyczne kierunki kształcenia (inżynieria, informatyka morska, elektronika, cybernetyka itp.) oraz dla kadry organów inspekcyjnych i administracji morskiej.
- 1.2.3. Wejście na rynek europejski z nowymi zawodami morskimi (m.in. inżynierowie z zakresu: technologii transportu i przeladunku gazów skroplonych, eksploatacji systemów i urządzeń off-shore, informatyki morskiej, mechatroniki morskiej, elektroniki i cybernetyki morskiej itp.).
- 1.2.4. Rozwijanie polskich specjalizacji morskich w ramach współpracy Unii Europejskiej z innymi krajami świata.

Resorty współpracujące: MI, MNiSW, MEN

1.3. Wsparcie i promocja rozwoju nauki, badań i technologii morskich

- 1.3.1. Przygotowanie programu realizacji Europejskiej Strategii Rozwoju Badań i Nauk Morskich.
- 1.3.2. Włączenie jednostek morskiego zaplecza badawczo-rozwojowego do Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka”.
- 1.3.3. Rozszerzenie udziału krajowych jednostek naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych w 7 Programie Ramowym Unii Europejskiej.
- 1.3.4. Aktywizacja udziału morskiego zaplecza badawczo-rozwojowego w regionalnych projektach i przedsięwzięciach morskich z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej.
- 1.3.5. Wsparcie dla rozwoju krajowych klastrów morskich i europejskiej sieci klastrów morskich.

Resorty współpracujące: MI, MNiSW, MRiRW, MG, MON

1.4. Rozwój „Partnerstwa dla Morza” i promocji morskiej

- 1.4.1. Stworzenie platformy współpracy partnerów z przemysłu, szkolnictwa, armatorów i instytucji państwowych oraz platformy eksperckiej w zakresie promocji i wdrażania nowości w szkoleniach dla zawodów morskich.
- 1.4.2. Uzyskanie przez zawody morskie i związane z morzem statusu zawodów objętych deficytem dopływu kadr i instytucjonalne wsparcie kształcenia w tych zawodach.
- 1.4.3. Stworzenie dalszej ścieżki kariery dla marynarzy i rybaków po zakończeniu pracy na morzu (program rozwoju zawodowego).
- 1.4.4. Pozyskanie do działania statutowego instytucji i przedsiębiorstw na terenie całego kraju.
- 1.4.5. Rozwinięcie działalności stowarzyszenia „Partnerstwo dla Morza” na obszar Unii Europejskiej.
- 1.4.6. Realizacja „Programu promocji polskiej gospodarki morskiej i zawodu marynarza”.

Resorty współpracujące: MI, MNiSW, MPiPS, MKiDN, MRiRW, MG, MSZ

2. Rozwój portów morskich

2.1. Rozwój sieci transportu intermodalnego

- 2.1.1. Kształtowanie lądowo-morskich korytarzy transportowych.
- 2.1.2. Przystosowanie i budowa portowych i lądowych terminali transportu intermodalnego.
- 2.1.3. Realizacja przedsięwzięć objętych Programem Operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko 2007-2013”.
- 2.1.4. Rozwój i promocja żeglugi bliskiego zasięgu (relacje europejskie).
- 2.1.5. Utworzenie trzech autostrad morskich (Gdynia – Karlskrona, Świnoujście – Ystad, Gdańsk - Rotterdam) oraz współpraca ze stroną litewską w zakresie utworzenia autostrady morskiej Kłajpeda – Świnoujście.
- 2.1.6. Usprawnienie połączeń szlaków żeglugi śródlądowej z żeglugą morską.

Resorty współpracujące: MI, MRR, MF, MŚ, MSP

2.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury portowej oraz połączeń portów morskich z ich zapleczem

- 2.2.1. Realizacja planu przedsięwzięć modernizacyjnych i inwestycyjnych objętych „Strategią rozwoju portów morskich do 2015 r.”

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 2.2.2. Realizacja „Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2008-2012”.
- 2.2.3. Modernizacja linii kolejowych E65, CE65, E59 i CE59.
- 2.2.4. Przywrócenie III klasy żeglowności Odrzańskiej Drogi Wodnej na odcinku Brzeg Dolny-ujście Nysy Łużyckiej (260 km).

Resorty współpracujące: MI, MRR, MŚ

2.3. Rewizja Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T)

- 2.3.1. Przeprowadzenie ewentualnej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (z uwzględnieniem alternatywnych przebiegów i sposobów realizacji) w rozumieniu Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz Decyzji nr 884/2004/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. zmieniającej Decyzję nr 1692/96/EC w sprawie Wspólnotowych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej.
- 2.3.2. Przygotowanie wniosku do Komisji Europejskiej w sprawie korekty listy projektów priorytetowych TEN-T w części morskiej.
- 2.3.3. Zgłoszenie do Komisji Europejskiej wniosków o włączenie do TEN-T przedsięwzięć uzasadnionych ekonomicznie i ruchowo, dla których strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie wykazała znaczących negatywnych oddziaływań.

Resorty współpracujące: MI, MSZ, MŚ, MRR, UKIE

2.4. Kształtowanie warunków dla utworzenia w Rzeczypospolitej Polskiej bałtyckiego centrum logistyczno – transportowego dla Europy Środkowej i Wschodniej

- 2.4.1. Opracowanie koncepcji biznesowej promowania Rzeczypospolitej Polskiej jako bałtyckiego intermodalnego centrum logistyczno-transportowego Europy Środkowej i Wschodniej, alternatywnego dla monopolistycznej pozycji mega-portów Europy Zachodniej na europejskim rynku usług logistyczno-transportowych.
- 2.4.2. Rozwój sieci transportu intermodalnego przez budowę lądowych i morskich terminali intermodalnych oraz rozwój zintegrowanych połączeń kolejowo- morskich.
- 2.4.3. Usprawnienie systemów zarządzania przemysłem transportowym i logistycznym, wprowadzanie rozwiązań Inteligentnych Systemów Transportowych ITS oraz informatyzacja obrotu transportowego i portowo-morskiego np. e-Customs.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

2.4.4. Wdrożenie i upowszechnienie statusu przedsiębiorcy - Autoryzowanego Operatora Ekonomicznego AEI.

Resorty współpracujące: MI, MG, MF, MSWiA, MRR, MRiRW, MŚ

3. Ułatwienia dla transportu morskiego

3.1. Wdrażanie mechanizmów ułatwiających działalność w transporcie morskim

3.1.1. Dostosowanie systemu rejestracji statków pod polską banderą do standardów UE (włącznie z reformą izb morskich i obniżeniem opłat z tytułu rejestracji statków).

3.1.2. Pełne wdrożenie przepisów dotyczących podatku tonażowego dla armatorów morskich - zmiana ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz. U. Nr 183, poz. 1353 oraz z 2008 r. Nr 209, poz. 1316) w związku z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 września 2007 r. o rozpoczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie niektórych przepisów dotyczących polskiego podatku tonażowego.

3.1.3. Stworzenie przyjaznych warunków dla funkcjonowania polskich armatorów w zakresie kosztów pracy poprzez uregulowanie przepisów prawa w zakresie spraw socjalnych marynarzy.

3.1.4. Stworzenie warunków zachęcających partnerów zagranicznych do korzystania z usług polskich portów morskich.

3.1.5. Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsiębiorców przenoszących przewozy ładunków z dróg na morze (np. dopłaty do kosztów eksploatacji linii żeglugi bliskiego zasięgu oraz premie Eco-Bonus).

3.1.6. Wprowadzenie zachęt ekonomicznych dla przedsiębiorców stosujących rozwiązania ekologiczne, zmierzające do ograniczenia zanieczyszczenia morza przez statki.

3.1.7. Stworzenie warunków ekonomicznych i prawnych do budowy polskich statków (m.in. do przewozu LNG) dla polskich armatorów, w tym systemu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa.

3.1.8. Stworzenie warunków ekonomicznych i prawnych do budowy statków (m.in. do przewozu LNG) w stoczniach w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym systemu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa.

Resorty współpracujące: MI, MF, MPiPS, UOKiK, MŚ, MG, MSP

3.2. Znoszenie barier i przeszkód prawnych w rozwoju przedsiębiorczości morskiej

- 3.2.1. Przegląd istniejących barier i przeszkód w rozwoju przedsiębiorczości morskiej.
- 3.2.2. Opracowanie projektów wniosków i aktów prawnych znoszących bariery i przeszkody dla przedsiębiorczości morskiej.
- 3.2.3. Monitorowanie zmian w przepisach prawnych pod kątem przedsiębiorczości morskiej.
- 3.2.4. Opracowanie propozycji ułatwiających rozwój i działalność przedsiębiorczości morskiej.
- 3.2.5. Uproszczenie procedur obrotu portowo-morskiego oraz transportu intermodalnego.

Resorty współpracujące: MI, MG, MF, MSP, MPiPS

4. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju

4.1. Przygotowanie infrastruktury morskiej i budowa terminala LNG w Świnoujściu

- 4.1.1. Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu.
- 4.1.2. Przebudowa falochronu wschodniego w Świnoujściu.
- 4.1.3. Poszerzenie toru podejściowego północnego do Świnoujścia.
- 4.1.4. Opracowanie warunków dla obsługi statków LNG.
- 4.1.5. Budowa terminala LNG.
- 4.1.6. Szkolenia w zakresie obsługi statków LNG.

Resorty współpracujące: MI, MG, MSP, MŚ, MSZ, MSWiA, SG

4.2. Modernizacja portowych terminali przeładunkowo-składowych dla węgla kamiennego

- 4.2.1. Przygotowanie projektów i przebudowa terminali węglowych.
- 4.2.2. Pozyskanie inwestorów i partnerów krajowych oraz zagranicznych dla modernizacji terminali węglowych w portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej.
- 4.2.3. Rozpoczęcie budowy nowego terminala węglowego w porcie Gdańsk.

Resorty współpracujące: MI, MSP, MG, MŚ, MSZ

4.3. Zwiększenie pojemności i zdolności przeładunkowej portowych terminali dla ropy i produktów naftowych

- 4.3.1. Przygotowanie projektów i podjęcie inwestycji w terminalach.
- 4.3.2. Rozpoczęcie budowy bazy składowej paliw płynnych w porcie Gdańsk.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 4.3.3. Rozpoczęcie budowy drugiego terminala w porcie Gdańsk.
- 4.3.4. Przystosowanie portów morskich do zwiększenia obrotów naftowych.
- 4.3.5. Przystosowanie zasobów podmiotów ratowniczych do zabezpieczenia portów, terminali i bazy paliw.
- 4.3.6. Utworzenie portu bezpiecznego schronienia w związku z wykonywaniem transportu substancji niebezpiecznych, zwłaszcza paliw płynnych.

Resorty współpracujące: MI, MSP, MG, MŚ, MSZ, MSWiA, PSP

4.4. Rozwój morskiej energetyki wiatrowej

- 4.4.1. Lokalizacja farm wiatrowych oraz sieci dystrybucyjno-przesyłowych na wybranych obszarach morskich wód wewnętrznych.
- 4.4.2. Przeprowadzenie badań w poszukiwaniu najdogodniejszych obszarów do lokalizacji morskich farm wiatrowych oraz sieci dystrybucyjno-przesyłowych ze szczególnym zwróceniem uwagi na wpływ inwestycji na środowisko i ekosystemy morskie, ochronę środowiska oraz dziko żyjących gatunków (w szczególności ssaków morskich, tarlisk ryb oraz siedlisk i dróg migracji ptaków) oraz warunki hydrometeorologiczne, koszty inwestycji, eksploatacji i bezpieczeństwa morskiego.
- 4.4.3. Zmiana procedury wydawania pozwolenia na wznoszenie konstrukcji w polskich obszarach morskich, zgodnie ze zmianą ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.)⁴ oraz ze zmianą ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.)⁵, z zachowaniem procedur wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.)⁶.

Resorty współpracujące: MI, MŚ, MG, MON, MSZ, MSWiA, MRiRW

⁴ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 170, poz. 1652; z 2004 r. Nr 6, poz. 41; Nr 93, poz. 895; Nr 273, poz. 2703; z 2005 r. Nr 203, poz. 1683; z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, Nr 249, poz. 1834; z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 oraz z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817.

⁵ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 141, poz. 1492; z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Nr 130, poz. 1087; z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 225, poz. 1635; z 2007 r. Nr 127, poz. 880, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237 i Nr 220, poz. 1413.

⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241.

5. Zrównoważony rozwój rybołówstwa morskiego

5.1. Zrównoważony rozwój rybołówstwa i akwakultury

- 5.1.1. Realizacja przedsięwzięć określonych w Programie Operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.
- 5.1.2. Wsparcie rozwoju przetwórstwa rybnego, w tym w szczególności infrastruktury niezbędnej do przetwórstwa zasobów szprota i śledzia.
- 5.1.3. Współpraca z państwami bałtyckimi w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów rybnych Morza Bałtyckiego.
- 5.1.4. Koordynacja przedsięwzięć sektora rybołówstwa z terenowymi organami administracji morskiej, gminami morskimi i podmiotami zarządzającymi portami i przystaniami morskimi.
- 5.1.5. Ochrona ekosystemu morskiego, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk gatunków zagrożonych oraz istotnych ekonomicznie.
- 5.1.6. Realizacja działań służących rozwojowi lokalnych rynków rybnych.

Resorty współpracujące: MI, MRiRW, MRR, MSWiA, MŚ, SG

5.2. Zarybianie Polskich Obszarów Morskich

- 5.2.1. Realizacja zadania „Zarybianie Polskich Obszarów Morskich”.
- 5.2.2. Kontynuacja Programu odbudowy zasobów jesiotra ostronosego.
- 5.2.3. Wdrożenie planu gospodarowania zasobami węgorza.

Resorty współpracujące: MRiRW, MŚ

5.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi

- 5.3.1. Realizacja Planu Restrukturyzacji Floty Bałtyckiej.
- 5.3.2. Realizacja Planu Dostosowania Nakładu Połowowego do Zasobów.
- 5.3.3. Współpraca z Komisją Europejską i państwami członkowskimi Unii Europejskiej w zakresie pozyskiwania nowych rejonów połowowych dla rybołówstwa dalekomorskiego.
- 5.3.4. Wdrożenie systemu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania.

Resorty współpracujące: MRiRW, UKIE, MSZ

6. Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych mórz i oceanów

6.1. Udostępnianie i wydobywanie morskich zasobów mineralnych

- 6.1.1. Kontynuowanie prac rozpoznawczych i eksploatacyjnych zasobów znajdujących się na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz badania dna morskiego.
- 6.1.2. Aktywizacja prac poszukiwawczych i wydobycia zasobów w innych obszarach morskich.
- 6.1.3. Przygotowanie mapy geologicznej zasobów surowców mineralnych pod dnem morskim obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.
- 6.1.4. Kształtowanie bazy prawno-traktatowej dla przedsiębiorców zainteresowanych eksploatacją zamorskich zasobów surowców mineralnych.
- 6.1.5. Aktywne uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych badaniach dna morskiego oraz w badaniach polarnych.

Resorty współpracujące: MI, MG, MŚ, MRR, MSZ, MON

6.2. Rozwój turystyki morskiej i nadmorskiej

- 6.2.1. Realizacja zadań zgodnie z podstawowym dokumentem pt.: „Kierunki rozwoju turystyki do 2015 r.”
- 6.2.2. Realizacja przedsięwzięć współfinansowanych z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.
- 6.2.3. Rozwój infrastruktury turystycznej, morskiej i nadmorskiej, w tym terminali pasażerskich w portach i przystaniach morskich, marin i przystani żeglarskich, hoteli i kąpielisk.
- 6.2.4. Rozwój pasażerskich połączeń morskich i floty statków oferujących usługi turystyki morskiej i wypoczynku na morzu.
- 6.2.5. Rozwój nurkowania morskiego poprzez wyznaczenie miejsc bezpiecznego nurkowania.
- 6.2.6. Uporządkowanie przepisów w zakresie monitorowania i informacji o ruchu statków dotyczącym żeglarstwa morskiego (rekreacyjnego i komercyjnego) oraz w zakresie funkcjonowania inspekcji państwa portu – zmiana ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2006 r. Nr 99, poz. 693, z późn. zm.)⁷.
- 6.2.7. Wsparcie dla rozwoju nadmorskiego lecznictwa sanatoryjnego i rekreacyjnego (spa).

⁷Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732; Nr 176, poz. 1238; z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 oraz z 2009 r. Nr 63, poz. 519, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 6.2.8. Wspieranie rozwoju turystyki w strefach przygranicznych, a szczególnie na granicach Unii Europejskiej poprzez połączenia morskie, tworzenie wspólnej oferty z krajami sąsiednimi, jak również tworzenie nowej oferty turystycznej nad Bałtykiem.

Resorty współpracujące: MI, MSiT, MKiDN, MSWiA, MRR, MZ, MON

7. Poprawa stanu środowiska morskiego oraz ochrona brzegu morskiego

7.1. Wdrożenie międzynarodowych standardów ochrony środowiska morskiego

- 7.1.1. Wdrożenie Bałtyckiego Planu Działania HELCOM (opracowanie Narodowego Programu Wdrożenia Bałtyckiego Planu Działań).
- 7.1.2. Ratyfikacja oraz wdrożenie Protokołu z 1996 r. do Konwencji o zapobieganiu zanieczyszczaniu mórz przez zatapianie odpadów i innych substancji, sporządzonej w Moskwie, Waszyngtonie, Londynie i Meksyku dnia 29 grudnia 1972 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 11, poz. 46) - Konwencji o zatapianiu (zmiany w ustawie z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. z 2006 r. Nr 99, poz. 692, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 oraz z 2009 r. Nr 63, poz. 518) i zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.)⁸.
- 7.1.3. Wdrożenie postanowień nowego Załącznika VI do Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, 1973 r., sporządzonej w Londynie dnia 2 listopada 1973 r., zmienionej Protokołem uzupełniającym sporządzonym w Londynie dnia 17 lutego 1978 r. (Dz. U. z 1987 r. Nr 17, poz. 101 oraz z 2005 r. Nr 202, poz. 1679) - Konwencji MARPOL (wprowadzenie zmian do ustawy o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki).
- 7.1.4. Włączenie Rzeczypospolitej Polskiej w prace nad rozwiązaniami dotyczącymi ograniczania emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego.
- 7.1.5. Prowadzenie nadzoru nad obszarami Natura 2000 wyznaczonymi na obszarach morskich RP, przygotowanie planów ochrony dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony dla gatunków morskich jako elementów wdrażania międzynarodowych standardów ochrony środowiska morskiego.

⁸Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462; z 2007 r. Nr 88, poz. 587; z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 199, poz. 1227 i Nr 223, poz. 1464 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 79, poz. 666.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 7.1.6. Wyznaczenie Morskich Obszarów Chronionych oraz Morskich Parków Narodowych, jako elementów wdrażania międzynarodowych standardów ochrony środowiska morskiego.
- 7.1.7. Wyznaczenie zalecanych tras przepływu dla statków w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.
- 7.1.8. Wdrożenie planów gospodarowania wodami obszarów dorzeczy na terenie kraju wykonywanych na podstawie Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Dyrektywa ta ma na celu m.in. osiągnięcie dobrego stanu morskich wód przejściowych i przybrzeżnych do 2015 r.

Resorty współpracujące: MI, MŚ, MRiRW, MG, MON, SG

7.2. Prowadzenie efektywnego nadzoru i monitoringu obszaru morskiego

- 7.2.1. Rozbudowa i unowocześnienie systemu monitorowania z powietrza obszaru morskiego.
- 7.2.2. Partycypacja w programie monitoringu satelitarnego (CleanSeaNet).
- 7.2.3. Realizacja Programu Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie monitoringu i oceny stanu jakości wód strefy przejściowej, przybrzeżnej oraz głębokomorskiej.
- 7.2.4. Integracja krajowych systemów monitoringu i nadzoru morskiego z systemem Unii Europejskiej.

Resorty współpracujące: MI, MSWiA, MŚ, MON, SG

7.3. Zapewnienie skutecznego zwalczania zanieczyszczeń morza

- 7.3.1. Doposażanie Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa w sprzęt do zwalczania zanieczyszczeń morza – zakup statku wielozadaniowego dla zabezpieczenia wybrzeża zachodniego.
- 7.3.2. Sporządzenie oceny ryzyka dla polskich obszarów morskich w ramach udziału w projekcie BRISK – Ocena Ryzyka dla Morza Bałtyckiego.
- 7.3.3. Zapewnienie koordynacji działań prowadzonych w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub jej usunięcia w ramach Centrum Zarządzania Kryzysowego, zgodnie z Krajowym Planem Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń na Morzu.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 7.3.4. Rozwój i wdrożenie w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej systemu prognozowania zjawisk dynamicznych w morzu wspomagających działania służb w zakresie zwalczania zanieczyszczeń.
- 7.3.5. Dopuszczenie Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do zwalczania zanieczyszczeń morza przy prowadzeniu działań ratowniczych od strony lądu.

Resorty współpracujące: MI, MSWiA, MON, MŚ, SG, PSP

7.4. Zapewnienie skutecznej i bezpiecznej dla środowiska oraz wartości przyrodniczych ochrony brzegów morskich oraz ujściowych odcinków rzek przymorskich

- 7.4.1. Realizacja Programu ochrony brzegów morskich, ze szczególnym nastawieniem na zachowanie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk dziko żyjących gatunków roślin i zwierząt.
- 7.4.2. Prowadzenie nadzoru nad morskimi i nadmorskimi obszarami NATURA 2000, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 i Nr 157, poz. 1241).

Resorty współpracujące: MI, MŚ

8. Poprawa bezpieczeństwa morskiego

8.1. Zapewnienie standardów bezpiecznego uprawiania żeglugi przez statki morskie

- 8.1.1. Zapewnienie bezpieczeństwa technicznego statków morskich - wprowadzenie systemu nadzoru nad instytucjami klasyfikacyjnymi działającymi w imieniu polskiej administracji morskiej (opracowanie zarządzenia w sprawie funkcjonowania systemu nadzoru) oraz opracowanie programu szkoleń inspektorów i audytorów wykonujących zadania nadzorcze.
- 8.1.2. Zapewnienie odpowiedniego szkolenia dla przyszłych i obecnych członków załóg statków morskich - prowadzenie nadzoru zgodnie z przepisami ustawy o bezpieczeństwie morskim poprzez coroczne audyty ośrodków szkoleniowych oraz okresowe audyty szkół wyższych, a także coroczną aktualizację programów nauczania.
- 8.1.3. Zapewnienie jednolitych przepisów w zakresie monitorowania i informacji o ruchu statków - wdrożenie ustawy o zmianie ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2009 r. Nr 63, poz. 519).

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

Resorty współpracujące: MI, MON, MSWiA, SG

8.2. Dostosowanie polskiego prawa do standardów międzynarodowych w zakresie prowadzenia dochodzeń w sprawach wypadków morskich

- 8.2.1. Powołanie Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich - przygotowanie projektu ustawy o Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich, zgodnie z Dyrektywą 2009/18/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r., ustanawiającą podstawowe zasady regulujące dochodzenia w sprawach wypadków w sektorze transportu morskiego i zmieniającą dyrektywę Rady 1999/35/WE oraz dyrektywę 2002/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.
- 8.2.2. Reorganizacja izb morskich w związku z powołaniem Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich – przygotowanie zmiany ustawy z dnia 1 grudnia 1961 r. o izbach morskich (Dz. U. z 2009 r. Nr 69, poz. 599).

Resorty współpracujące: MI, MS

8.3. Integrowanie cywilnych i wojskowych systemów nadzoru i monitoringu ruchu morskiego

- 8.3.1. Wdrożenie koncepcji organizacyjnej i harmonogramu procesu integrowania systemów nadzoru i monitoringu morskiego na bazie ZSRN.
- 8.3.2. Wykorzystanie Systemu Kontrolno - Informacyjnego dla Portów Polskich PHICS w zakresie integrowania nadzoru ruchu morskiego.
- 8.3.3. Wykorzystanie systemu SWIBŻ w zakresie integrowania nadzoru morskiego.
- 8.3.4. Włączenie zadań z zakresu nadzoru i monitoringu morskiego do Krajowego Systemu Bezpieczeństwa Morskiego.
- 8.3.5. Udział w europejskich i regionalnych przedsięwzięciach w zakresie nadzoru morskiego.

Resorty współpracujące: MI, MON, MSWiA, MRiRW, SG

8.4. Ochrona żeglugi i portów przed zagrożeniami terrorystycznymi i kryminalnymi

- 8.4.1. Monitorowanie praktycznego wdrożenia postanowień ustawy z dnia 4 września 2008 r. o ochronie żeglugi i portów morskich (Dz. U. Nr 171, poz. 1055).
- 8.4.2. Objęcie portów morskich programami Container Security Initiative i Mega-Port.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 8.4.3. Budowa pełnomorskich jednostek pływających dla Straży Granicznej, zgodnie z obowiązującymi założeniami koncepcji ochrony morskiej granicy państwowej i sprawowania nadzoru nad polskimi obszarami morskimi.
- 8.4.4. Rozwój i modernizacja Marynarki Wojennej Rzeczypospolitej Polskiej.

Resorty współpracujące: MI, MF, MSWiA, MON, SG

8.5. Rozwój Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa (Służba SAR), w tym poprawa koordynacji współpracy i współdziałania z jednostkami ratowniczymi Marynarki Wojennej oraz wszystkimi służbami uczestniczącymi w akcjach ratunkowych na morzu

- 8.5.1. Realizacja Programu Rozwoju Służb Ratownictwa Morskiego 2008-2009 - zakup statków ratowniczych oraz budowa stacji ratownictwa morskiego.
- 8.5.2. Współpraca Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa z Marynarką Wojenną, Strażą Graniczną i Państwową Strażą Pożarną oraz innymi siłami współdziałającymi w zakresie prowadzenia akcji poszukiwawczo-ratowniczych oraz zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń na morzu obejmujące wspólne operacje na morzu, wymianę informacji oraz szkolenia.
- 8.5.3. Doskonalenie i rozwój służb morskiej osłony meteorologicznej i informacji oceanograficznej dla potrzeb SAR.

Resorty współpracujące: MI, MF, MON, MSWiA, MŚ, MRiRW, SG, PSP

8.6. Modernizacja i utrzymywanie infrastruktury dostępu do portów morskich od strony morza

- 8.6.1. Realizacja przedsięwzięć objętych Programem Operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko”.
- 8.6.2. Prowadzenie prac niezbędnych do utrzymania wymaganych parametrów torów podejściowych do portów morskich.
- 8.6.3. Określenie optymalnego, rocznego zakresu prac pogłębiarskich.
- 8.6.4. Utrzymywanie i modernizacja oznakowania nawigacyjnego zapewniającego dostęp do portów, w szczególności oznakowania stałego (budowle morskie).
- 8.6.5. Przebudowa ujścia Wisły do Zatoki Gdańskiej.
- 8.6.6. Wyznaczenie tras przepływu do portów polskich.

Resorty współpracujące: MI, MRR, MŚ, MF, MON

9. Usprawnienie zarządzania morskiego

9.1. Działalność Międzyresortowego Zespołu do spraw Polityki Morskiej RP

- 9.1.1. Przygotowanie projektu dokumentu pt.: „Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej”.
- 9.1.2. Przyjęcie planu realizacji działań priorytetowych.
- 9.1.3. Monitorowanie przebiegu realizacji polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej.

Resorty współpracujące: MI, MF, MG, MSP, MSZ, UKIE, MNiSW, MPiPS, MRR, MRiRW, MSiT, MŚ, MON, MSWiA, SG

9.2. Dostosowanie Administracji Morskiej do standardów i wymogów europejskich

- 9.2.1. Poddanie się dobrowolnemu audytowi państw członkowskich IMO.
- 9.2.2. Opracowanie koncepcji doskonalenia struktury zadań, uprawnień i organizacji administracji morskiej.
- 9.2.3. Przygotowanie projektów niezbędnych zmian prawnych do przeprowadzenia reformy.

Resorty współpracujące: MI

9.3. Wdrażanie rozwiązań europejskich i międzynarodowych w zakresie morskiego planowania przestrzennego

- 9.3.1. Udział w pracach Unii Europejskiej w zakresie morskiego planowania przestrzennego.
- 9.3.2. Udział w pracach Komisji Helsińskiej w zakresie morskiego planowania przestrzennego.
- 9.3.3. Udział w projektach pilotażowych w zakresie morskiego planowania przestrzennego w regionie Morza Bałtyckiego.
- 9.3.4. Stworzenie mapy geodezyjnej obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.
- 9.3.5. Opracowanie projektu zmian aktów prawnych związanych z morskim planowaniem przestrzennym.
- 9.3.6. Stworzenie ogólnodostępnej zharmonizowanej bazy danych niezbędnych do planowania przestrzennego na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Resorty współpracujące: MI, MRR, MON, MSWiA, MŚ

9.4. Udział w przygotowaniu projektu Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) do 2033 r.

- 9.4.1. Udział w pracach Zespołu Realizacyjnego do spraw KPZK.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 9.4.2. Udział w zorganizowaniu konferencji dotyczącej części morskiej KPZK.
- 9.4.3. Sporządzenie projektów planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.
- 9.4.4. Włączenie planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej do projektu KPZK do 2033 r.
- 9.4.5. Uzgodnienia transgraniczne planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich z Republiką Federalną Niemiec, Federacją Rosyjską, Królestwem Danii i Republiką Litewską.

Resorty współpracujące: MI, MRR, MRiRW, MŚ, MON, MSZ, MSWiA

9.5. Wdrażanie zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi ZZOP

- 9.5.1. Wypracowanie krajowego modelu wdrażania ZZOP i harmonogramu jego wdrażania.
- 9.5.2. Współpraca z samorządami regionów nadmorskich i z innymi partnerami.
- 9.5.3. Opracowanie projektu dokumentu dotyczącego ZZOP.

Resorty współpracujące: MI, MRR, MSWiA, MŚ, MRiRW, MON

9.6. Poprawa standardów i warunków pracy w przedsiębiorstwach sektora morskiego

- 9.6.1. Dokonanie analizy obowiązującego ustawodawstwa w zakresie warunków pracy, spraw socjalnych, wymogów sanitarnych i BHP w sektorze morskim.
- 9.6.2. Przygotowanie projektów aktów prawnych.

Resorty współpracujące: MI, MPiPS, MZ, MG

9.7. Rozwijanie dialogu społecznego w sektorze morskim

- 9.7.1. Przegląd istniejących form i struktur dialogu społecznego w sektorze morskim.
- 9.7.2. Opracowanie nowych zasad i form prowadzenia dialogu społecznego w sektorze morskim.

Resorty współpracujące: MI, MG, MPiPS, MSP, MF, MRiRW

Załącznik nr 2

Material informacyjny dotyczący zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej i Rzeczypospolitej Polskiej

I. Podstawy polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

W październiku 2007 r. Komisja Europejska opublikowała Niebieską Księgę (The Blue Book) w sprawie europejskiej zintegrowanej polityki morskiej - Komunikat „*Zintegrowana polityka morska Unii Europejskiej*” (COM (2007) 575), wraz z Planem działania (SEC (2007) 1278).

Zapisy niebieskiej Księgi w sprawie zintegrowanej polityki morskiej przyjętej przez Komisję Europejską w październiku 2007 r., zyskały poparcie Rady Europejskiej, potwierdzone w konkluzjach Rady przyjętych w dniu 14 grudnia 2007 r. na posiedzeniu w Lizbonie. Niebieska Księga została również pozytywnie przyjęta przez Parlament Europejski. Ponadto w dniu 20 maja 2008 r. w Strasburgu została podpisana przez Przewodniczącego Rady Europejskiej, Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i Przewodniczącego Komisji Europejskiej Trójstronna Deklaracja o ustanowieniu dnia 20 maja Europejskim Dniem Morza.

Cechą charakterystyczną Niebieskiej Księgi jest nowatorskie, zintegrowane, interdyscyplinarne, komplementarne i całościowe podejście do polityki morskiej Unii Europejskiej. Takie podejście świadczy o fundamentalnej zmianie w dotychczasowym spojrzeniu państw Unii Europejskiej na sprawy morskie. W latach 2008-2009 w Komisji Europejskiej i w państwach członkowskich Unii Europejskiej były prowadzone prace nad ostatecznym ukształtowaniem europejskiej zintegrowanej polityki morskiej. Równocześnie w państwach członkowskich są kontynuowane działania nad opracowaniem krajowych zintegrowanych polityk morskich. Procesy te będą się odbywały w oparciu o zawarte w Komunikacie Komisji Europejskiej „*Wytyczne dotyczące zintegrowanego podejścia do polityki morskiej. W kierunku najlepszych praktyk w zintegrowanym zarządzaniu morskim i konsultacji z zainteresowanymi stronami*” - COM (2008) 395.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

Przyjęte dokumenty rekomendują państwom członkowskim Unii Europejskiej sposoby i metody działania w celu nakreślenia i prowadzenia krajowych zintegrowanych polityk morskich, zgodnych z celami europejskiej zintegrowanej polityki morskiej. Rada Europejska wezwała państwa członkowskie do uruchomienia i rozwinięcia mechanizmów koordynacji w tworzeniu i realizacji krajowych zintegrowanych polityk morskich, a Komisję Europejską zobowiązała do przedstawienia w 2009 r. raportu o stanie przygotowania i realizacji zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej przez państwa członkowskie.

Należy podkreślić, że dokonany zwrot w podejściu Unii Europejskiej do spraw morskich stworzył warunki dla istotnego zwiększenia wartości dodanej dla sektora morskiego zarówno w poszczególnych państwach członkowskich, jak i we Wspólnocie jako całości przez wykorzystanie efektu synergii w międzygałęziowej działalności morskiej.

Dla Rzeczypospolitej Polskiej nowa zintegrowana polityka morska Unii Europejskiej oznacza konieczność odejścia od dotychczasowego wąsko-resortowego i sektorowego punktu widzenia w sprawach morskich i przeniesienia kształtowania i realizacji polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej na poziom międzyresortowy prowadzony, w ramach Rządu RP, przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.

Podstawowe obszary realizacji zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej to:

- maksymalizacja zrównoważonego wykorzystania mórz i oceanów,
- tworzenie bazy wiedzy i innowacji dla polityki morskiej,
- uzyskanie wysokiej jakości życia w regionach nadmorskich,
- promowanie Europy jako lidera międzynarodowej polityki morskiej,
- popularyzacja morskiego charakteru Europy.

Niebieska Księga Komisji Europejskiej określiła także cele i instrumenty realizacji zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej. Wymaga to stworzenia w państwach członkowskich, w ramach ich krajowych polityk morskich, odpowiednich struktur zarządzania, które będą stosowały zintegrowane podejście na każdym szczeblu realizacji polityki morskiej Unii Europejskiej.

Główne instrumenty zarządzania morskiego na szczeblu Unii Europejskiej to:

- europejska sieć nadzoru i monitoringu morskiego,
- morskie planowanie przestrzenne oraz zintegrowane zarządzanie strefą nadmorską (ICZM),
- europejska sieć informacji i obserwacji morskiej.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

Niebieska Księga zawiera w swej treści szczegółowy plan działania do końca obecnej kadencji Komisji Europejskiej, która kończy się w październiku 2009 r. Wymienione są w nim następujące projekty o szczególnym znaczeniu dla zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej:

- europejska wspólna przestrzeń transportu morskiego bez barier,
- europejska strategia badań środowiska morskiego,
- mapa drogowa w zakresie morskiego planowania przestrzennego,
- europejska strategia łagodzenia skutków zmian klimatycznych w regionach nadmorskich,
- redukcja emisji CO₂ i zanieczyszczeń powodowanych przez statki,
- zwalczanie nielegalnych połowów,
- europejska sieć klastrów morskich,
- wyłączenia w powszechnym prawie pracy Unii Europejskiej dla pracowników żeglugi i rybołówstwa morskiego.

W Niebieskiej Księdze podkreśla się, że zintegrowana polityka morska będzie budowana przy zachowaniu zasady pomocniczości, z udziałem jak największej liczby interesariuszy w procesie dialogu społecznego i osiągnięcia konsensusu.

Najważniejsze znaczenie polityczne i programowe dla polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej ma dokument: **„Zintegrowana polityka morska Unii Europejskiej”** COM (2007) 575 oraz **„Wytyczne dotyczące zintegrowanego podejścia do polityki morskiej: w kierunku najlepszych praktyk w zakresie zintegrowanej gospodarki morskiej i konsultacji z zainteresowanymi stronami”** – COM (2008) 395,

Dokumentami uzupełniającymi i powiązаныmi są:

- 1) Komunikat Komisji: „Zielona Księga. W kierunku przyszłej unijnej polityki morskiej: europejska wizja oceanów i mórz” – COM (2006) 275, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 30 kwietnia 2007 r.);
- 2) Komunikat Komisji: „Wnioski z konsultacji w sprawie europejskiej polityki morskiej” - COM (2007) 574;
- 3) Plan działania towarzyszący komunikatowi „Zintegrowana polityka morska Unii Europejskiej” – SEC (2007) 1278;
- 4) Dyrektywa 2008/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej);

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 5) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna);
- 6) Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa);
- 7) Komunikat Komisji: „Strategiczne cele i zalecenia w zakresie polityki transportu morskiego Unii Europejskiej do 2018 r.” – COM (2009) 8, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 10 marca 2009 r.);
- 8) Komunikat Komisji: „Komunikat i plan działania dotyczący utworzenia europejskiego obszaru transportu morskiego bez barier” – COM (2009) 10, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 2 marca 2009 r.);
- 9) Komunikat Komisji: „Ponowna ocena prawodawstwa socjalnego przeprowadzona w celu stworzenia lepszych i liczniejszych miejsc pracy w żegludze morskiej w Unii Europejskiej” – COM (2007) 591, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 4 stycznia 2008 r.);
- 10) Komunikat Komisji: „Mapa drogowa na rzecz planowania przestrzennego obszarów morskich: Opracowanie wspólnych zasad w Unii Europejskiej” – COM (2008) 791, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 6 stycznia 2009 r.);
- 11) Komunikat Komisji: „Zielona Księga TEN-T: Przegląd polityki w kierunku lepiej zintegrowanej Transeuropejskiej Sieci Transportowej w służbie wspólnej polityki transportowej” – COM (2009) 44, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 16 kwietnia 2009 r.);
- 12) Komunikat Komisji: „Agenda dla zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki europejskiej” – COM (2007) 621;
- 13) Komunikat Komisji: „Europejska strategia na rzecz badań morskich. Wykorzystanie spójnych ram Europejskiej Przestrzeni Badawczej jako wsparcia dla zrównoważonego wykorzystania mórz i oceanów” - COM (2008) 534, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 14 października 2008 r.);
- 14) Dokument Komisji: „Budując europejską infrastrukturę wiedzy morskiej: mapa drogowa dla europejskiej sieci obserwacji i danych morskich” – SEC (2009) 499, (w konsultacji);
- 15) Dokument Komisji dotyczący nadzoru morskiego – SEC (2008) 2337;

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

- 16) Komunikat Komisji: „W kierunku światowej klasy klastrów w Unii Europejskiej” – COM (2008) 652, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM 21 listopada 2008 r.);
- 17) Komunikat Komisji Europejskiej: „Zrównoważona przyszłość transportu: w kierunku zintegrowanego, zaawansowanego technologicznie i przyjaznego użytkownikowi systemu” - COM (2009) 279 (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 21 sierpnia 2009 r.);
- 18) Komunikat Komisji: „Budowa zrównoważonej przyszłości dla akwakultury. Nowy impuls dla strategii zrównoważonego rozwoju europejskiej akwakultury” – COM (2009) 162, (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 15 maja 2009 r.);
- 19) Komunikat Komisji: „Morska energia wiatrowa” COM (2008) 768 (Stanowisko Rządu przyjęte przez KERM w dniu 26 czerwca 2009 r.);
- 20) Komunikat Komisji: „Zielona Księga: Reforma Wspólnej Polityki Rybackiej” - COM(2009) 163 (w konsultacji).

Najważniejsze problemy i postulaty Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie polityki morskiej zawarte zostały w poniższych dokumentach:

1. „Strategia rozwoju polskiej gospodarki morskiej do roku 2015” - dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 11 października 2005 r.
2. „Stanowisko Rządu RP w sprawie przyszłej polityki morskiej Unii Europejskiej” – przyjęte przez Komitet Europejski Rady Ministrów w dniu 31 października 2005 r.
3. Stanowisko Rządu RP w odniesieniu do dokumentu pozalegisłacyjnego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „W Kierunku przyszłej Unijnej Polityki Morskiej: Europejska Wizja Oceanów i Mórz” – (COM (2006) 275) - przyjęte przez KERM w dniu 30 kwietnia 2007 r.
4. Stanowisko Rządu RP w odniesieniu do dokumentu pozalegisłacyjnego Unii Europejskiej „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Zintegrowana polityki morska Unii Europejskiej (COM (2007) 575) - przyjęte przez KERM w dniu 30 listopada 2007 r.
5. Stanowisko Rządu w odniesieniu do dokumentu pozalegisłacyjnego Unii Europejskiej „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Wytyczne dotyczące

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

zintegrowanego podejścia do polityki morskiej: w kierunku najlepszych praktyk w zakresie zintegrowanej gospodarki morskiej i konsultacji z zainteresowanymi stronami”- przyjęte przez KERM w dniu 12 sierpnia 2008 r.

II. Ogólna charakterystyka polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

1. Uwarunkowanie wewnętrzne polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

1) Zasady prowadzenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej będzie prowadzona zgodnie z postanowieniami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, będąc zarazem elementem realizacji przez Rząd „Strategii Rozwoju Kraju (SRK) 2007-2015” oraz Krajowego Programu Reform (KPR) na rzecz Strategii Lizbońskiej.

Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej powinna wnieść swój wkład w osiągnięcie przyjętych priorytetów tych Strategii przez:

- wzrost konkurencyjności i innowacyjności sektora morskiego opartego na wiedzy i nauce,
- poprawę stanu morskiej infrastruktury technicznej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia i podniesienia jego jakości,
- budowę zintegrowanej wspólnoty społecznej i bezpieczeństwa,
- rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

2) Sprawy morskie w dotychczasowej polityce krajowej

Do chwili wejścia Rzeczypospolitej Polskiej do struktur Unii Europejskiej sprawy morskie w programach i polityce kolejnych rządów podejmowane były w sposób akcyjny i fragmentaryczny. Nowy impuls sprawom morskim i rozwojowi sektora morskiego przyniosła decyzja o rozpoczęciu negocjacji w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

W ramach procesu przedakcesyjnego, w części dotyczącej spraw morskich, w pierwszej kolejności dostosowano podstawowe regulacje prawa krajowego do prawa europejskiego. Podjęto też realizację w sektorze morskim projektów współfinansowanych ze środków przedakcesyjnych, zwłaszcza PHARE oraz z Programów Ramowych Unii Europejskiej. Rozpoczęto też prace nad przygotowaniem programów dostosowania koncepcji i kierunków polityki transportowej kraju w zakresie portów morskich i transportu

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

morskiego oraz transportu wodnego śródlądowego do wspólnej polityki transportowej Unii Europejskiej. Dotyczyło to zwłaszcza infrastruktury transportowej.

Dla spraw morskich duże znaczenie miały wprowadzane zmiany instytucjonalne. W 1996 r. utworzono dział administracji rządowej: „gospodarka morska”, który objął sferę obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, administracji morskiej, portów i przystani morskich, transportu morskiego oraz ochrony środowiska morskiego. Pozostałe sprawy morskie, w tym np. rybołówstwo morskie, przemysł stoczniowy czy turystyka morska znalazły się w innych działach administracji rządowej. Równolegle w budżecie państwa wydzielono jako odrębną część 21 „gospodarka morska”.

Dział administracji rządowej: „gospodarka morska” kolejno znajdował się w strukturze Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej, następnie został włączony do Ministerstwa Infrastruktury, a potem do Ministerstwa Transportu. W 2006 r. utworzone zostało Ministerstwo Gospodarki Morskiej, w którym znalazły się działy administracji rządowej: „gospodarka morska” i „rybołówstwo”. Od listopada 2007 r. dział administracji rządowej: „gospodarka morska” znajduje się w strukturze Ministerstwa Infrastruktury.

3) Konkurencyjność polskich przemysłów morskich

Główne polskie przemysły morskie to transport morski, porty morskie, przemysł stoczniowy, rybołówstwo morskie, górnictwo i energetyka morska, turystyka morska i nadmorska oraz usługi morskie.

Po wejściu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej **transport morski** przechodzi kolejne przeobrażenia. Nastąpił w szczególności spadek pracy przewozowej tej gałęzi transportu. Obecnie podstawowe kierunki pływania polskiej floty handlowej to Europa i kraje sąsiadujące. Spadł udział polskiej floty handlowej w obsłudze transportowej polskiego handlu zagranicznego. Nie został zakończony jeszcze proces dostosowania warunków działania armatorów krajowych do tych, w których działają armatorzy z innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Zasadnicza zmiana jakościowa zachodzi w **portach morskich**, gdzie w strukturze towarowej przeładunków widoczny jest silny wzrost obrotów kontenerowych, przy spadku przeładunków eksportowych węgla. Procesy strukturalne wspierane są przez efekty realizowanego w portach szerokiego programu inwestycyjnego i modernizacyjnego, finansowanego w przeważającej części ze środków europejskich i budżetowych.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

Nie udało się przełamać regresu w **transporcie wodnym śródlądowym**. Nastąpiło pogorszenie warunków żeglowności na głównych drogach wodnych. Przewoźnicy śródlądowi przenieśli główną część swojej działalności operacyjnej na rynek niemiecki. W Rzeczypospolitej Polskiej dominują obecnie przewozy lokalne, głównie piasku i żwiru.

Przemysł stoczniowy stanął przed jednym z największych wyzwań w swojej historii. Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej Rząd RP został zobowiązany do uruchomienia procedury zbycia aktywów Stoczni Gdynia S.A. i Stoczni Szczecińska Nowa Sp. z o.o. Nadzór nad procesem kompensacji sprawuje Minister Skarbu, a organem odpowiedzialnym za jego przeprowadzenie jest Zarządca Kompensacji oraz Prezes Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

Wcześniej sprywatyzowana część przemysłu stoczniowego, w tym grupa Gdańskiej Stoczni Remontowej, osiąga dobre wyniki ekonomiczne i rozwija produkcję nowych typów jednostek.

Rybołówstwo morskie przechodzi restrukturyzację, wywołaną głównie przez konieczność dostosowania wielkości floty do dostępnych zasobów ryb w Morzu Bałtyckim. Restrukturyzacja ta jest realizowana w ramach Wspólnej Polityki Rybackiej i korzysta w dużej mierze z unijnych środków finansowych. W rybołówstwie dalekomorskim pojawiło się zainteresowanie inwestorów prywatnych powrotem na łowiska, do których Rzeczpospolita Polska ma uregulowany dostęp.

Pozytywnie należy ocenić rozwój krajowego **wydobycia ropy naftowej i towarzyszącego jej gazu ziemnego** spod dna morskiego Morza Bałtyckiego. Dynamiki nabiera rozwój morskiej energetyki wiatrowej.

W całym sektorze morskim najszybciej rozwija się **turystyka morska**, zarówno wykorzystująca żeglugę przybrzeżną, jak i morską, w tym promową oraz wycieczkową, a także turystyka nadmorska, której sprzyja napływ prywatnych inwestycji turystycznych oraz aktywność samorządów lokalnych.

Szkolnictwo morskie oraz instytucje zaangażowane w podnoszenie kwalifikacji kadr morskich efektywnie wykorzystywały wejście Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Nastąpiła modernizacja bazy dydaktycznej i naukowo-badawczej akademii morskich spowodowana koniecznością dostosowania do zmian regulacji międzynarodowych w tym zakresie, a także postępu technicznego i organizacyjnego. Poważnej przebudowie uległy programy nauczania i badań naukowych. Rzeczpospolita Polska stała się bałtyckim centrum edukacji morskiej.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

Nastąpił rozwój **badania i nauk morskich** w dużej części realizowanych w ramach Programów Ramowych Unii Europejskiej. Rozszerzony został zakres prac badawczo rozwojowych w zakresie technologii morskich i ochrony środowiska morskiego, realizowanych również we współpracy z partnerami z państw członkowskich Unii Europejskiej.

W **usługach morskich** jesteśmy świadkami nowych tendencji. Z jednej strony następuje koncentracja kapitałowa firm usługowych, zwłaszcza podmiotów należących do właścicieli zagranicznych, przejmujących kolejne polskie segmenty rynków usług logistycznych i spedycyjnych, a z drugiej - poprawia się jakość świadczonych usług i jednocześnie pojawiają się nowe rodzaje usług, w tym usługi logistyki morskiej.

4) Udział sektora morskiego w PKB

Okres przeobrażeń ustrojowych i strukturalnych przyniósł relatywny spadek udziału sektora morskiego w tworzeniu Produktu Krajowego Brutto (PKB). Likwidacja systemu nakazowo - rozdzielczego oraz wprowadzanie rozwiązań i mechanizmów gospodarki rynkowej, w tym także w zakresie kursów walutowych, ujawniło niedostosowanie części przedsiębiorstw i podmiotów morskich oraz ich kadr kierowniczych i pracowniczych do działania w warunkach konkurencji oraz otwartych rynków międzynarodowych i krajowych.

Najgłębszy kryzys na początku lat 90-tych dotknął przedsiębiorstwa żeglugi morskiej, przemysł stoczniowy i rybołówstwo morskie. Badania nad aktualną wartością dodaną polskiego sektora morskiego oraz nad jego udziałem w PKB podjęło Centrum Statystyki Morskiej GUS w Szczecinie.

2. Uwarunkowania zewnętrzne polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

1) Położenie geograficzne Rzeczypospolitej Polskiej nad Morzem Bałtyckim

Morze Bałtyckie ma w dużej mierze charakter morza zamkniętego, o ograniczonej wymianie wód z Morzem Północnym, mimo to jest akwenem o dużej intensywności ruchu transportowego i znajduje się obok głównych światowych szlaków morskich. Taka sytuacja wymaga z jednej strony przestrzegania szczególnie ostrych wymagań w zakresie bezpieczeństwa morskiego i ochrony środowiska morskiego, a z drugiej kształtowania pogłębionej współpracy państw bałtyckich we wszystkich dziedzinach morskich.

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

W Rzeczypospolitej Polskiej granice między śródlądowymi wodami powierzchniowymi a morskimi wodami wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie granic między śródlądowymi wodami powierzchniowymi a morskimi wodami wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego (Dz. U. Nr 239, poz. 2035 oraz z 2004 r. Nr 264, poz. 2632). Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie określenia granic między wodami morskimi a wodami śródlądowymi do celów wykonywania rybołówstwa (Dz. U. Nr 175, poz. 1824) dotyczy powiązania obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej ze śródlądowymi wodami powierzchniowymi mającymi swe ujście w Morzu Bałtyckim. Powiązanie to posiada znaczący wymiar w szczególności w kwestiach ochrony środowiska i rybołówstwa.

W Rzeczypospolitej Polskiej realizuje się działania mające na celu ochronę wód. W 2008 r. został opracowany projekt Programu wodno-środowiskowego kraju będący realizacją wymagań Dyrektywy 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna). Celem Programu wodno-środowiskowego kraju, opracowanego w ramach planów gospodarowania wodami jest podsumowanie najważniejszych działań, których wdrożenie dla obszarów dorzeczy, pozwoli na osiągnięcie dobrego stanu wód do 2015 r.

2) Członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Rzeczpospolita Polska jest jednym z 22 morskich państw Unii Europejskiej. Wymiar europejski jest podstawowym uwarunkowaniem polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej. Na morskie tradycje Europy składa się również historia i dorobek Rzeczypospolitej Polskiej, jako kraju o wieloletnich tradycjach morskich.

3) Międzynarodowe zobowiązania morskie Rzeczypospolitej Polskiej

Nadmorskie położenie kraju z natury wprowadza elementy morskie do wszystkich działań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej. Najważniejsza ich część związana jest z organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z Międzynarodową Organizacją Morską (IMO), Międzynarodową Organizacją Pracy (ILO), Międzynarodową Organizacją Dna Morskiego (ISA), Wspólną Organizacją Interoceanmetal (IOM), Międzynarodową Organizacją Hydrograficzną (IHO),

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

Międzynarodową Unią Telekomunikacyjną (ITU) i Międzynarodowym Stowarzyszeniem Administracji Latań Morskich i Systemów Nawigacyjnych (IALA).

Sprawy transportu morskiego i portów morskich stanowią także integralny składnik działania takich organizacji międzynarodowych, jak: Światowa Organizacja Celna (WCO), Światowa Organizacja Handlu (WTO), Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD) i Europejska Komisja Gospodarcza ONZ (EKG ONZ).

Sprawy morskie znajdują się też w kręgu zainteresowań takich organizacji, jak: Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), The Consultative Shipping Group (CSG), Międzynarodowe Forum Transportowe (ITF), Międzynarodowe Stowarzyszenie Żeglugi (PIANC) oraz Międzyrządowa Komisja Oceanograficzna (IOC). Dla współpracy w regionie bałtyckim najważniejsze znaczenie ma członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Państw Morza Bałtyckiego (RPMB) oraz w Komisji Helsińskiej (HELCOM). W ramach Konwencji Helsińskiej opracowany został Bałtycki Plan Działań HELCOM (BPD), który zakłada osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego Bałtyku do 2021 r. W celu implementacji postanowień BPD Rzeczpospolita Polska, jak również pozostałe państwa – strony Konwencji Helsińskiej opracowuje Krajowy Program Wdrażania Bałtyckiego Planu Działań.

Rozwija się współpraca morska w ramach tzw. Inicjatywy Krakowskiej, której praktycznym wyrazem jest uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w Proliferation Security Initiative (PSI), a także współpraca w ramach Komisji Hydrograficznej Morza Bałtyckiego (BSHC).

Problematyką ochrony transportu morskiego interesuje się również Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE). Tematyka ta była jednym z głównych punktów ostatniego Forum Ekonomicznego OBWE, które odbyło się w maju 2008 r. w Pradze (Republika Czeska).

4) Członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w NATO

Członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w NATO odgrywa znaczącą rolę w dziedzinie bezpieczeństwa międzynarodowego, również w części morskiej. Należy przy tym stwierdzić, że istotne znaczenie obronne ma także uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w cywilnych przedsięwzięciach sojuszniczych, takich jak np. The Planning Board of Ocean Shipping (PBOS). Ministerstwo Infrastruktury wykonało dla Kwatery Głównej NATO „Plan dostaw sprzętu uzbrojenia i zapasów z państw Sojuszu dla wojsk

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

stacjonujących w Azji (Afganistan, Irak)”, który zawiera m.in. plan transportów intermodalnych, wykorzystujących polskie porty (Gdańsk, Gdynia, Szczecin) oraz „wahadła kolejowe” na liniach: polskie porty morskie – suche porty przeładunkowe. Ponadto od kilku lat port w Gdyni jest ujęty w NATO-wskim planie HUB-Portów (systemu wojskowych przeładunków w wydzielonych strefach wybranych portów morskich).

5) Warunki międzynarodowe dla prowadzenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

Zachodzące w świecie procesy globalizacji, a zwłaszcza przesuwanie się centrum gospodarki światowej w kierunku Chin, Indii, Wietnamu i innych państw Azji Południowo-Wschodniej, mają bezpośredni wpływ na politykę morską Unii Europejskiej, w tym Rzeczypospolitej Polskiej. Nowym wyzwaniem międzynarodowym stało się szybko rosnące zapotrzebowanie na energię oraz globalne ocieplenie i jego skutki dla mórz i oceanów. Rabunkowa eksploatacja ich zasobów żywych doprowadziła do załamania rozwoju rybołówstwa w wielu regionach.

Dla rozwoju przewozów morskich, które obsługują ponad 90% handlu światowego, w tym rynki surowców energetycznych, nowym zagrożeniem stały się terroryzm międzynarodowy, piractwo oraz działalność zorganizowanych grup przestępczych.

W międzynarodowych stosunkach morskich, w których dotychczas dominowały wielostronne rozwiązania prawno-traktatowe, ze strony niektórych państw pojawiły się próby jednostronnych działań i decyzji, naruszających istniejący porządek i zwyczaje morskie.

Nowym elementem, który coraz mocniej wpływa na kształtowanie międzynarodowego ładu morskiego, są też liczne regionalne inicjatywy i porozumienia morskie.

6) Cechy charakterystyczne proponowanej polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej

a) zintegrowane podejście

Zgodnie z podstawowymi zasadami zintegrowanej polityki morskiej Unii Europejskiej, główną cechą polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej jest integracja wszystkich działań Rządu RP oraz jego partnerów samorządowych i społecznych w sprawach

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

morskich oraz odejście od dotychczasowej kampanijności oraz fragmentaryczności programów, działań i decyzji.

b) długofalowość

Zintegrowana polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej ma długofalowy horyzont czasowy. Wynika to zarówno z jej natury związanej ze zrównoważonym wykorzystywaniem zasobów mórz i oceanów, jak również z wymogów morskiego planowania przestrzennego w odniesieniu do obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej i reguł zagospodarowania pasa nadmorskiego.

c) umiędzynarodowienie

Podstawową zasadą międzynarodowego prawa morza jest swoboda wykorzystywania mórz i oceanów przez wszystkie państwa. Ograniczenia dotyczą tylko wód terytorialnych i wyłącznych stref ekonomicznych (do 200 mil). Z zasady tej wynikają działania państw mające na celu uzgadnianie i wprowadzanie do praktyki międzynarodowej reguł i warunków wykorzystywania mórz i oceanów. Dotyczy to zwłaszcza państw morskich z bezpośrednim dostępem do morza, w tym Rzeczypospolitej Polskiej, w których polityka morska powinna wyznaczać cele i tworzyć mechanizmy ich osiągnięcia, zgodnie z postanowieniami konwencji i umów międzynarodowych.

d) kształtowanie konkurencyjności polskiego sektora morskiego w Unii Europejskiej

Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej jest elementem składowym programu realizacji przez Rzeczypospolitą Polską Strategii Lizbońskiej, Strategii Goeteborskiej i innych strategii Unii Europejskiej.

Najważniejsze znaczenie dla podnoszenia konkurencyjności polskiego sektora morskiego mają:

- tworzenie europejskiej przestrzeni transportu morskiego bez granic,
- rozwój portów morskich, wraz z infrastrukturą dostępu do nich od strony morza i lądu,
- budowa klastrów morskich,
- kształcenie wysokokwalifikowanych kadr morskich,

Rozszerzenie jednolitego rynku wewnętrznego na obszary morskie Unii Europejskiej zwiększy udział transportu morskiego, zwłaszcza żeglugi bliskiego zasięgu, i portów morskich w obsłudze transportowej polskiego handlu zagranicznego i tranzytu z krajów

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

sąsiednich, zwiększy udział ekologicznych gałęzi transportu w pracy przewozowej oraz przyczyni się do bardziej zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju.

Kluczowego znaczenia nabierają porty morskie jako punkty węzłowe krajowej i europejskiej infrastruktury transportowej, zwłaszcza w transporcie intermodalnym, na styku transportu lądowego i morskiego. W tym kontekście szczególną wagę dla konkurencyjności polskich portów i transportu morskiego będą miały projekty modyfikacji Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T. Chodzi w szczególności o odejście od dotychczasowego uprzywilejowania i promowania tzw. mega-portów i związanej z nimi infrastruktury transportowej oraz równoważenie europejskiego rynku usług transportowych przez m. in. przedłużenia do portów bałtyckich, w tym polskich, oceanicznych połączeń żeglugowych.

Dla podniesienia konkurencyjności i innowacyjności sektora morskiego ważny jest rozwój nauki, badań i technologii morskich oraz prac i inwestycji badawczo-rozwojowych. Ważną platformą współdziałania sektora morskiego w tym zakresie będą klastry morskie, regionalne i międzyregionalne.

W krajowym sektorze morskim pojawia się deficyt wykwalifikowanych kadr morskich, co spowodowane jest wieloletnim odpływem za granicę zasobów ludzkich, zwłaszcza marynarzy, oraz swobodny przepływ siły roboczej w ramach Unii Europejskiej. Ponadto spada liczba kandydatów do placówek szkolnictwa morskiego. Konieczne jest przeorientowanie działalności szkół morskich w porozumieniu z pracodawcami i związkami zawodowymi.

Dla podniesienia konkurencyjności polskiej turystyki w regionie Morza Bałtyckiego kluczowego znaczenia nabiera zapewnienie przyjeżdżającym turystom odpowiedniej infrastruktury turystycznej. W tym kontekście szczególną wagę ma odpowiednia baza noclegowa, gastronomiczna, obiekty kultury, obiekty sportowe, punkty informacji turystycznej, szlaki turystyczne i infrastruktura transportowa zarówno lądowa jak i morska. Właściwie kreowana polityka morska w obszarze turystyki, jako ważnej gałęzi gospodarki wpływa wprost na podniesienie jakości oferty turystycznej, a tym samym jej konkurencyjności.

e) powiązania i interakcja polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej z innymi politykami Rządu RP

Polityka morska Rzeczypospolitej Polskiej jest bezpośrednio powiązana z innymi politykami Rządu RP, w szczególności z polityką gospodarczą (handlową, energetyczną,

Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020

transportową, rybacką, finansową, turystyczną, prywatyzacyjną), polityką zagraniczną, polityką w zakresie ochrony środowiska, polityką w zakresie obronności i bezpieczeństwa publicznego, polityką zatrudnienia i pracy, polityką w zakresie edukacji i nauki oraz nowych technologii.

Sektor morski aktywnie uczestniczy w polityce rozwoju regionalnego kraju, zwłaszcza w odniesieniu do regionów nadmorskich oraz w polityce zagospodarowania przestrzennego kraju, obejmującej i integrującej obszary morskie z terytorium lądowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracował:

*Wydział Polityki Morskiej w Departamencie Transportu Morskiego i Żeglugi Śródlądowej,
Ministerstwo Infrastruktury*

Aprobowała:

*Dr Dorota Lost-Siemińska – Dyrektor Departamentu Transportu Morskiego i Żeglugi
Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury*

Uzgodniła:

Danuta Tyszkiewicz – Dyrektor Departamentu Prawnego, Ministerstwo Infrastruktury

Akceptował:

Cezary Grabarczyk – Minister Infrastruktury